

Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat
Hare excellentie drs. V.L.W.A. Heijnen
Staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat
Postbus 20901
2500 EX Den Haag

Datum	Kenmerk	Onderwerp	Bijlagen
17 juni 2022	2022.031.HvZ.MB	Voortgang diverse onderwerpen	-

Geachte mevrouw Heijnen,

Graag informeer ik u over de voortgang rondom het opzetten van het innamesysteem voor statiegeldblikjes en andere zaken die Stichting Afvalfonds Verpakkingen aan het realiseren is met het oog op wetgeving die volgend jaar van kracht is. Daarnaast geven wij u een stand van zaken van de projecten die tot doel hebben de recyclebaarheid en recycling van verpakkingen verder te verbeteren, zowel kwalitatief als kwantitatief.

Landelijk dekkend innamesysteem statiegeldblikjes

Onze opdracht is een goed werkend innamesysteem voor statiegeldblikjes in de markt te zetten om zo het zwerfafvalprobleem te verminderen. Dit systeem dient landelijk dekkend, consumentvriendelijk, robuust en efficiënt te zijn, zodat alle 2 miljard blikjes die jaarlijks op de markt komen zonder problemen kunnen worden ingenomen. Het doel is om dit zo gemakkelijk mogelijk te maken voor de consument om zeker te weten dat de blikjes niet in het zwerfafval belanden en er geen onduidelijkheid ontstaat. Wij hebben vanaf het begin aangegeven dat het opzetten van een dergelijk systeem een zeer grote en complexe onderneming is met de nodige risico's.

In eerste instantie hebben CBL, FNLI en het Afvalfonds hard gewerkt aan een landelijke dekkend netwerk met circulaire hubs, waarbij ook andere materiaalstromen makkelijk door de consument kunnen worden ingeleverd. Voor de korte termijn bleek dit niet realiseerbaar. In onze gesprekken met wethouders, maatschappelijke- en belangenorganisaties en ngo's bemerken we wel dat er draagvlak en behoefte is aan inleverpunten voor waardevolle stromen. Daarom willen wij samen met andere partijen pilots opzetten om de mogelijkheden voor deze inleverpunten verder te onderzoeken.

Vanwege de complexiteit en tijdsdruk op het hele proces is het kansrijker gebleken een innamesysteem in de supermarkten op te zetten. Dit betekent in de praktijk dat de consument bij meer dan 5.000 supermarkten terecht kan. Daarnaast zal, net als voor de kleine plastic flesjes, een pragmatische mix van een groeiend aantal van plusminus 17.000 andere innamepunten worden aangesloten, bestaande uit treinstations, sportverenigingen, bioscopen, tankstations, etc.

Dat betekent dat aan de stroom van 1,5 miljard grote en kleine plastic statiegeldflessen jaarlijks 2 miljard statiegeldblikjes dienen te worden toegevoegd. Dit is veel meer dan een verdubbeling, naar in totaal 3,5 miljard stuks. Na het besluit om de blikjes via de supermarkt in te nemen, is hard gewerkt dit te realiseren. Hiertoe heeft de supermarktbranche investeringen gedaan in apparatuur voor in de supermarkten en distributiecentra. De verdubbeling van het volume in combinatie met een nieuw materiaalsoort (naast plastic nu ook blik) vraagt in alle schakels van de keten om aanpassingen en opschaling. Het inrichten van het gecompliceerde ICT-systeem zorgt voor vertraging. En daarnaast zorgt de toenemende onzekerheid in levertijden door de grondstoffenschaarste ervoor dat we per 31 december niet kunnen starten met een functionerend en robuust systeem. Voor het succes van statiegeld op blikjes moet het systeem vanaf het eerste begin goed functioneren. Voor de consument moet heel duidelijk zijn dat blikjes bij ieder inzamelpunt ingenomen kunnen worden en dat je echt je geld terugkrijgt. Anders is het statiegeldsysteem op blik bij voorbaat gedoemd te mislukken.

We hebben de afgelopen maanden alle mogelijke scenario's en alternatieven onderzocht. Door de onzekerheden rondom levertijden van bijvoorbeeld machines voor het tellen en sorteren, is de verdere verwerking los van de stroom plastic flessen niet mogelijk gebleken. Dit maakt dat wij een landelijk werkend innamesysteem - dat niet leidt tot storingen, onduidelijkheid voor de consument, chaos in de winkels en verlies van materiaal - kunnen garanderen vanaf 1 april 2023. Wij zijn blij dat er ondanks alle leveringsproblemen op 1 april een robuust statiegeldsysteem staat, tijdig voor de start van het zomerseizoen waarin veel blikjes worden gekocht. Maandag 20 juni a.s. zullen wij de producenten/importeurs hierover informeren.

Aanjagen meer en beter recyclen

Naast het opzetten van het innamesysteem bereiden wij ons ook voor op het opzetten van het inzamelsysteem voor bedrijfsverpakkingsafval per 1 januari 2023. Voor de volledige op huishoudelijk verpakkingsafval gelijkende stroom kunststof verpakkingen en drankenkartons (PD) en glazen verpakkingen, konden scholen, horeca, kantoren, bedrijven etc. zich tot 18 mei aanmelden bij het online loket www.afvalgoedgeregeld.nl van het Afvalfonds om deze gescheiden aan te bieden. Het loket is met een landelijke campagne en via de diverse overkoepelende organisaties onder de aandacht gebracht van de verschillende doelgroepen. Wij zijn verheugd te zien dat veel scholen zich hebben aangemeld. De kosten voor transport en alle stappen daarna, zoals de sortering en recycling, neemt het Afvalfonds voor haar rekening door afspraken te maken met afvalinzamelaars en verwerkers. Daarbij ook kijkend naar de bestaande marktsituatie. Daartoe hebben wij gesprekken met marktpartijen gevoerd en momenteel wordt gewerkt aan de inrichting van de inzamelstructuur in overleg met de markt. Vanaf 1 januari 2023 gaat de volledige inzameling van start. Ook wil het Afvalfonds afspraken maken om nascheiding van plastic verpakkingen en drankenkartons te stimuleren.

Conform de SUP-richtlijn dienen producenten/importeurs mee te betalen aan de opruimkosten van zwerfafval door gemeenten en bewustmakingscampagnes uit te voeren. Het Afvalfonds heeft voorbereidingen getroffen om de heffing en inning van de SUP-kosten voor verpakkingen te kunnen uitvoeren en bewustmakingscampagnes te starten. Ook zijn wij graag

bereid om als dat behulpzaam is bij de invoering van andere productgroepen in de SUP, met u afspraken te maken om onder voorwaarden een uitvoerende rol op ons te nemen.

Het Afvalfonds onderzoekt en regisseert innovaties in sortering en recycling die bij kunnen dragen aan het meer en vooral nog beter recyclen van verpakkingen en de meer hoogwaardige inzet van recyclaat. Zo zijn wij een samenwerking aangegaan met Sabic en Spear voor chemische recycling. Ook de recycling van PET-schaaltjes en drankenkartons pakken wij aan, samen met de partijen die deze verpakkingen gebruiken en recyclen.

Daarnaast willen wij de recyclebaarheid van verpakking stimuleren met een nieuw systeem voor tariefdifferentiatie. Voor het eind van het jaar willen wij de tariefdifferentiatie voor kunststof gereed hebben en kijken wij ook naar de mogelijkheden om tariefdifferentiatie voor andere materiaalsoorten zoals glas en papier in te voeren.

Om verpakkingen weer optimaal als grondstof in te kunnen zetten, wat met de veranderende wereldpolitiek en de toenemende grondstoffenschaarste actueler is dan ooit, moeten we met de hele keten verdere stappen zetten. Het steeds beter sluiten van de kringloop helpt bovendien om klimaatverandering tegen te gaan en is ook goed voor de economie.

Graag lichten de voorzitters van Afvalfonds, CBL en FNLI u de ontwikkelingen persoonlijk toe.

Met vriendelijke groet,

Hester Klein Lankhorst
Algemeen directeur